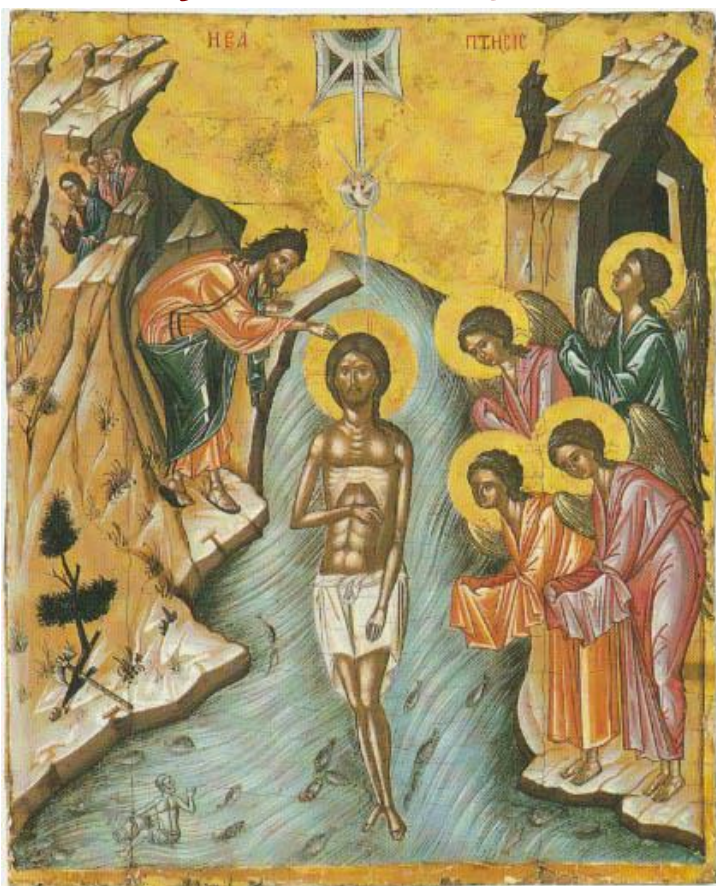

ΠΕΝΤΑΤΕΥΧΑΔΗ

Περιοδική Έκδοση Εκκλησίας Περιστερώνας
Έτος ΙΘ' Τεύχος 217 Ιανουάριος 2025

« Ευλοημένο Το νέο έτος 2025 »

ΠΕΝΤΑΤΕΡΟΥΛΛΗ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ

Η καθιέρωση της εορτής, το νόημά της και ο Μέγας Αγιασμός

Με την εορτή των Θεοφανείων ολοκληρώνεται ένας πλούσιος λατρευτικός κύκλος που η Εκκλησία μας τον ονόμασε «Άγιο Δωδεκαήμερο». Τα γεγονότα που εορτάζονται είναι η κατά σάρκα Γέννηση (25 Δεκεμβρίου), η Περιτομή (1 Ιανουαρίου) και η Βάπτιση (6 Ιανουαρίου) του Χριστού (Ματθ. 2ο και 3ο κεφ.)

Αρχικά οι γιορτές του Δωδεκαημέρου ήταν μία, τα Θεοφάνεια, η οποία είναι η παλαιότερη Δεσποτική εορτή και από τον 4ο αιώνα αρχίζουν και

υπάρχουν περιπτώσεις χωριστού εορτασμού των εορτών Χριστουγέννων και των Θεοφανείων όπως μας πληροφορούν ο Μ. Βασίλειος και ο Γρηγόριος ο Θεολόγος.

Από τον 4ο αιώνα όμως και μετά η Εκκλησία αποφασίζει να χωρισθούν οι εορτές για να δώσει θρησκευτικό και σωτηριολογικό περιεχόμενο και να αντιταχθεί στις δυο μεγάλες ειδωλολατρικές που ήταν στην μεν Δύση ο Θεός-Ήλιος στην δε Ανατολή οι Επιφάνειες.

Εκτός της κύριας ονομασίας της εορτής, ο κόσμος γνωρίζει την Βάπτιση του Κυρίου μας ως εορτή των Θεοφανείων ή των Φώτων. Το γνωστό σε

όλους μας απολυτίκιο της Εορτής περιγράφει ακριβώς και δικαιολογεί τις δύο αυτές ονομασίες. Σας το παραθέτουμε σε μετάφραση:

«Όταν βαπτίζόσουν στον Ιορδάνη, Κύριε, φανερώθηκε η προσκύνηση της Τριάδας, η φωνή του Πατέρα το επικύρωσε, καθώς σε ονόμαζε Υιό αγαπητό. Και το Πνεύμα με μορφή περιστεριού βεβαίωσε την αλήθεια του Λόγου. Δόξα σε Εσένα, Χριστέ Θεέ, που φανερώθηκες και φώτισες τον κόσμο» (Απολυτίκιο Θεοφανείων «Εν Ιορδάνη βαπτιζομένου σου, Κύριε...»). Άρα, λοιπόν, ονομάζεται Θεοφάνεια επειδή η Αγία Τριάδα γίνεται αντιληπτή από τον άνθρωπο με τα αισθητήρια όργανά του, δηλ. με τα μάτια και

ΠΕΝΤΑΤΕΡΟΥΛΛΗ

τα αυτιά του. Και ονομάζεται Φώτα επειδή, όπως λέει στο τέλος το Απολυτικό της Εορτής, ήλθε ο Χριστός για να φωτίσει τον κόσμο, μπολιάζοντάς τον και πνευματικά δια του Βαπτίσματος και του Χρίσματος. Την παραμονή των Θεοφανείων, την νύκτα γίνονταν οι βαπτίσεις των Κατηχουμένων χριστιανών έτσι ώστε την επομένη ημέρα των Θεοφανείων οι νεοφώτιστοι να κοινωνήσουν. Πηγαίνοντας προς το Βαπτιστήριο, κρατούσαν στα χέρια τους λαμπάδες συμβολίζοντας τον φωτισμό της ψυχής. Εξ αιτίας όλων αυτών των λαμπάδων και του φωτός η εορτή ονομάστηκε και Φώτα.

Γνωρίζουμε όλοι μας το ιστορικό γεγονός της Βαπτίσεως έτσι όπως το περιγράφει ο Ευαγγελιστής Ματθαίος στο 3ο κεφάλαιο του Ευαγγελίου του (στιχ. 13-17). Ο Χριστός βαπτίστηκε για τους εξής λόγους, όπως μας τους παραθέτει ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός:

1ον Για να καθαρήσει από την αμαρτία το ανθρώπινο σώμα ολόκληρης της ανθρωπότητας αλλά και του καθενός μας προσωπικά.

2ον Για να συντρίψει τα κεφάλια των δρακόντων που έμεναν στο νερό, όπως πίστευαν οι αρχαίοι πολιτισμοί.

3ον Για να πνίξει στο νερό πάθη και αδυναμίες, επειδή οι Εβραίοι πίστευαν στην καταστρεπτική ιδιότητα του νερού.

4ον Για να αγιάσει και να ευλογήσει τον Ιωάννη τον Πρόδρομο και Βαπτιστή.

5ον Για να εκπληρώσει τον εβραϊκό Νόμο που όριζε ότι ο Μεσσίας έπρεπε να αρχίσει την δημόσια δράση του με βάπτισμα.

6ον Για να αποκαλύψει στους ανθρώπους το μυστήριο της Αγίας Τριάδος.

7ον Για να εισαγάγει στην Εκκλησία τον τύπο του Βαπτίσματος.

Η σημασία του Ιορδάνη ποταμού

Αυτές τις ημέρες ακούμε στίχους από τους Ψαλμούς του Δαβίδ που λένε «ο Ιορδάνης εστράφη εις τα οπίσω», ένα γεγονός που συνέβη κατά την Βάπτισή του Κυρίου μας όταν και ανεστράφη η ροή του ποταμού. Ο ποταμός Ιορδάνης ξεκινάει από δύο πηγές, την Ιόρ και την Δάν. Αυτά τα δύο μικρά ποτάμια ενώνονται και σχηματίζουν τον Ιορδάνη που χύνεται τελικά στην Νεκρά Θάλασσα. Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος μας αναφέρει πως ο Ιορδάνης ποταμός συμβολίζει την απαρχή του ανθρωπίνου γένους από τον Αδάμ και την Εύα (Ιορ και Δαν). Η πορεία τους οδηγεί προς την νέκρωση που συμβολίζεται με την Νεκρά Θάλασσα. Ήλθε όμως ο Χριστός και με την Βάπτισή του ανέστρεψε τη ροή του ποταμού και των ανθρώπων που πλέον δεν τρέχουν προς τον θάνατο, αλλά προς την αφθαρσία και την αιωνιότητα.

ΠΕΝΤΑΤΕΡΟΥΛΛΗ

Ο Μέγας Αγιασμός

Σ' ότι αφορά τον Αγιασμό υπάρχουν κάποιες παρανοήσεις ή λαθεμένες ευλαβείς παραδόσεις και γι' αυτό κρίνουμε σκόπιμο προς άρση των παρεξηγήσεων να παρουσιασθεί η ορθή διδασκαλία περί του Αγιασμού.

1. Κατ' αρχήν είναι λάθος η διάκριση του Αγιασμού που τελείται την 5η και 6η Ιανουαρίου σε Μικρό και Μεγάλο Αγιασμό. Και τις δύο ημέρες τελείται ο Μεγάλος Αγιασμός και το Τυπικό της Εκκλησίας μας ορίζει την τέλεση Μεγάλου Αγιασμού μόνο κατ' αυτές τις δύο ημέρες. Μικρός Αγιασμός ονομάζεται ο αγιασμός της πρώτης κάθε μήνα και σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση τελείται. Η τέλεση του Μεγάλου Αγιασμού και την παραμονή των Θεοφανείων είναι νεότερη συνήθεια με μοναδικό σκοπό την εξυπηρέτηση των πιστών σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές.

2. Ο Μέγας Αγιασμός μπορεί να φυλάσσεται στα σπίτια στο εικονοστάσι, όπως αναφέρει και το κείμενο των ευχών της Ακολουθίας «για να τον έχουν όλοι όσοι τον λαμβάνουν προς θεραπεία των παθών, προς αγιασμό των σπιτιών και για οποιαδήποτε πνευματική ωφέλεια». Το ίδιο αναφέρει και ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος στον Λόγο του για την εορτή των Θεοφανείων.

3. Δεν νηστεύουμε την παραμονή των Θεοφανείων για να πιούμε τον Μεγάλο Αγιασμό. Δεν μαρτυρείται πουθενά αυτό από την παράδοση και την πράξη της Εκκλησίας μας. Άλλωστε, αυτό αποδεικνύεται ότι ο Αγιασμός και των δύο ημερών είναι ο ίδιος αλλά ο πιστός δεν νηστεύει την παραμονή της 5ης Ιανουαρίου. Η νηστεία αφορούσε τον ομαδικό βαπτισμό που γινόταν την νύκτα της 5ης Ιανουαρίου όπου νήστευε όλη η Εκκλησία για να υποδεχθεί τους νεοφωτίστους, οι οποίοι κοινωνούσαν στα Θεοφάνεια.

4. Σε καμία περίπτωση ο Μέγας Αγιασμός δεν συγκρίνεται με την Θεία Κοινωνία και δεν μπορεί να την υποκαταστήσει, διότι η Θεία Κοινωνία είναι το Σώμα και το Αίμα του Χριστού και ο Μέγας Αγιασμός είναι αγιασμένο νερό. Πρωταρχικός σκοπός των Χριστιανών την ημέρα των Θεοφανείων πρέπει να είναι πρώτα να κοινωνήσουν και έπειτα να πάρουν τον Αγιασμό.

Η Εκκλησία μας προσφέρει τον Μεγάλο Αγιασμό στους χριστιανούς έτσι ώστε ο πιστός να χαριτώνεται, να αγιάζεται και να παίρνει δύναμη στον πνευματικό του αγώνα. Απαιτείται, όμως, από όλους μας, κληρικούς και λαϊκούς, προσοχή στην τήρηση και στην ερμηνεία των Ιερών Παραδόσεων ούτως ώστε να αποφεύγονται παρερμηνείες και παρεξηγήσεις.

ΠΕΝΤΑΤΕΡΟΥΛΛΗ
**ΤΟΝ ΜΗΝΑ ΙΑΝΟΥΡΙΟ ΘΑ ΕΧΟΥΜΕ
ΤΙΣ ΕΞΗΣ ΑΚΟΛΟΥΘΙΕΣ**

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ

Ωρα 7:00 π.μ Η κατά σάρκα Περιτομή του Χριστού και μνήμη Αγίου Βασιλείου του Μεγάλου. (κοπή Βασιλόπιττας)

3 Ιανουαρίου Ωρα 6:30 π.μ. Ακολουθία Μεγάλων Ωρών των ΘΕΟΦΑΝΕΙΩΝ

3 - 4 Ιανουαρίου Πανηγυρίς Αγίου Νικηφόρου του Λεπρού

5 Ιανουαρίου **ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΩΝ ΦΩΤΩΝ**

Θεία Λειτουργία Ιωάννου του Χρυσοστόμου. Στο τέλος της Λειτουργίας θα γίνει και ο Μέγας Αγιασμός (Κάλαντα)

5 Ιανουαρίου Μέγας Εσπερινός των Θεοφανείων μετά της Αρτοκλασίας και Λιτής της εορτής.

ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ

Μετά την Θεία Λειτουργία του Μεγάλου Βασιλείου θα τελεστεί έξω στο προαύλιο της Εκκλησίας μας ο Μέγας Αγιασμός και εν συνεχεία θα πορευθούμε προς τον ποταμο Σερράχη δίπλα στην Εκκλησία όπου θα τελέσουμε τον Αγιασμό των Υδάτων.

7 Ιανουαρίου Σύναξις Προδρόμου και Βαπτιστού Ιωάννου
- Εκκλησία Αγίου Αντωνίου

8 Ιανουαρίου Παρακλητικός Κανόνας στον Άγιο Νικηφόρο τον Λεπρό στο Παρεκκλήσιο του Αγίου. Ωρα 4:30 μ.μ

11 Ιανουαρίου Αγίου Θεοδοσίου Κοινοβιάρχου
(Εκκλησία Αγ. Νικηφόρου και Αγίου Ευμενίου)

Ιανουάριος 2025

ΠΕΝΤΑΤΕΡΟΥΛΛΗ

12 Ιανουαρίου ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΩΤΑ

Αγίας μάρτυρος Τατιανής

15 Ιανουαρίου Παρακλητικός Κανόνας στον Άγιο Ευμένιο τον νέο στο Παρεκκλήσιο του Αγίου. Ώρα 4:30 μ.μ

16 Ιανουαρίου Ώρα 4:30 μ.μ **Πανηγυρικός Εσπερινός εορτής Αγίου Αντωνίου και Αγίου Γεωργίου του εν Ιωαννίνους, του οποίου θα χοροστατήσει ο Πανιερώτατος Μητροπολίτης Μόρφου κ. Νεόφυτος . (ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ ΜΑΣΣΑΡΩΝ) – Μεγάλη Εκκλησία**

17 Ιανουαρίου ΑΓΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ

Πανηγυρική Θεία Λειτουργία - Παρεκκλήσιο του Αγίου Αντωνίου)

17 Ιανουαρίου Ώρα 4:30 μ .μ Εσπερινός Αγίων Αθανασίου και Κυρίλλου και Παρακλητικός Κανόνας στον Άγιο Αντώνιο
-Εκκλησία Αγ. Αντωνίου

18 Ιανουαρίου Αθανασίου και Κυρίλλου - **Εκκλησία Αγ. Αντωνίου**

19 Ιανουαρίου ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΒ ΛΟΥΚΑ

Αγίου Μάρκου του Ευγενικού και Αγίου Μακαρίου Αιγυπτίου

20 Ιανουαρίου Ευθυμίου του Μεγάλου – **Εκκλησία Αγ. Αντωνίου**

21 Ιανουαρίου Σύναξις Παναγίας Παραμυθίας και Αγίου Μαξίμου του Ομολογητού (Ναός Αγ. Νικηφόρου και Αγίου Ευμενίου)

22 Ιανουαρίου Παρακλητικός Κανόνας στον Άγιο Νικηφόρο τον Λεπρό στο Παρεκκλήσιο του Αγίου. Ώρα 4:30 μ.μ

24 Ιανουαρίου Αγίου Νεοφύτου του Εγκλείστου και Αγίας Αγνής
- Εκκλησία Αγ. Αντωνίου

ΠΕΝΤΑΤΕΡΟΥΛΛΗ

25 Ιανουαρίου Γρηγορίου του Θεολόγου
- Εκκλησία Αγ. Αντωνίου

26 Ιανουαρίου **ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΕ΄ ΛΟΥΚΑ**
Αγίου Ξενοφώντος και της συνοδείας αυτού.

27 Ιανουαρίου Ανακομιδή λειψάνων Ιωάννου Χρυσοστόμου
- Εκκλησία Αγ. Αντωνίου

28 Ιανουαρίου Αγίου Ιγνατίου του Θεοφόρου
(ανακομιδή ιερών λείψανων) - Εκκλησία Αγ. Αντωνίου

30 Ιανουαρίου ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ
-Μεγάλη Εκκλησία (ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ)
Ώρα ενάρξεως Εσπερινού 4:30 μ. μ
Ώρα ενάρξεως Όρθρου 6:30 π. μ

(Ο Άγιοι Ιεράρχες Γρηγόριος ο Θεολόγος και Ιωάννης Χρυσόστομος. Τοιχογραφία στην κόγχη ιερού Παρεκκλησίου Αγίας Βαρβάρας)

ΠΕΝΤΑΤΡΟΥΛΛΗ
**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΝΗΓΥΡΕΩΣ ΑΓΙΟΥ
ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΤΟΥ ΛΕΠΡΟΥ**

3 Ιανουαρίου

Ωρα 4:30 μ.μ Πανηγυρικός Εσπερινός για την μνήμη του Αγίου Νικηφόρου του Λεπρού στο Παρεκκλήσιο του, χοροστατούντος του Μητροπολίτη Μόρφου κ. Νεοφύτου

4 Ιανουαρίου

Ωρα 6:30 π.μ Όρθρος και Πανηγυρική Θεία Λειτουργία προεξάρχοντος του Μητροπολίτη Μόρφου κ. Νεοφύτου

Ωρα 5:30 μ.μ Ακολουθία Παρακλητικού Κανόνα και Χαιρετισμών του Αγίου Νικηφόρου του Λεπρού.

Το παρόν έντυπο Πεντάτρουλλη Ιανουάριος 2025, εκδόθηκε εις μνήμη του αείμνηστου **Χριστοδούλου Πρωτοπαπά** με έξοδα της οικογένειας του . Το μνημόσυνο του, θα τελεστεί την **Κυριακή 26 Ιανουαρίου**. Θερμά ευχαριστούμε την οικογένεια για την προσφορά της. Παρόμοιες εισφορές για το περιοδικό μας γίνονται δεκτές και θα δημοσιεύονται.